

SIKKERHETS DATABLAD

EnduroSuper

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommissjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato 17.10.2008

Revisjonsdato 30.08.2017

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn EnduroSuper

Synonymer Addi Enduro Super

Artikkelnr. L-7162, L-7434

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Produktgruppe AISE-P806 - Skumrengjøringsmidler. Halvautomatisk prosess med avtrekk.
AISE-P807 - Skumrengjøringsmiddel. Halvautomatisk prosess uten avtrekk.

Kjemikaliets bruksområde Høyalkalisk produkt for gel- og skumrengjøring.

Bruk det frarådes mot Det frarådes mot annen bruk enn for områder som er nevnt over.

Kjemikaliets bruk av forbrukere Nei

Bruk av kjemikalier, kommentarer AISE, International Association for Soaps, Detergents and Maintenance Products. For å se hva AISE-kodene betyr ihht REACH system for bruksbeskrivelser (SU, PC, PROC, ERC, AC), se excel-filer hos www.aise.eu. Søk etter Institutional, Industrial eller Consumer use mapping.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Firmanavn Lilleborg

Besøksadresse Nedre Skøyenvei 26

Postadresse Postboks 673 Skøyen

Postnr. 0214

Poststed OSLO

Land NORGE

Telefon 815 36 000

E-post	kundeservice@lilleborg.no
Hjemmeside	http://www.lilleborg.no/
Org. nr.	911161230

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon	Telefon: 22 59 13 00
	Beskrivelse: Giftinformasjonen

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Met. Corr. 1; H290
	Skin Corr. 1A; H314
	Eye Dam. 1; H318

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensetning på merkeetiketten	Kaliumhydroksid 5 - 15 %
Varselord	Fare
Faresetninger	H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne. H290 Kan være etsende for metaller.
Sikkerhetssetninger	P280 Benytt vernehansker, verneklær og vernebriller eller ansiktsskjerm. P303+P361+P353 VED HUDKONTAKT (eller håret): Tilsølte klær må fjernes straks. Skyll / dusj huden med vann. P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. P310 Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege.

2.3. Andre farer

Andre farer	Ingen kjente.
-------------	---------------

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Kaliumhydroksid	CAS-nr.: 1310-58-3 EC-nr.: 215-181-3 Indeksnr.: 019-002-00-8 REACH reg. nr.:	Met. Corr. 1; H290 Acute tox. 4;H302 Skin Corr 1A;H314	5 - 15 %

	01-211948713-6-33-xxxx		
Alkylbensulfonat K-salt	CAS-nr.: 68584-27-0 EC-nr.: 271-534-1	Eye Dam. 1; H318 Skin Irrit. 2; H315	1 - 5 %
Dimetyl-alkylaminoksid	CAS-nr.: 3332-27-2 EC-nr.: 220-059-3	Eye Dam. 1; H318 Eye Irrit. 2; H315 Aquatic Acute 1; H400 M-faktor 1	1 - 5 %
EDTA-Na4 (Etylendiamintetraeddiksyre-Na4) , natriumsalt av EDTA	CAS-nr.: 64-02-8 EC-nr.: 200-573-9	Eye Dam. 1; H318 Acute tox. 4; H302 Acute tox. 4; H332 STOT RE 2; H373 Met. Corr. 1; H290	1 - 5 %
Natrium/kalium kumensulfonat	CAS-nr.: 15763-76-5 / 164524-02-1 EC-nr.: 239-854-6 / 629- REACH reg. nr.: 01-2119489427-24/ 01-2119489411-37	Eye Irrit. 2; H319	1 - 3 %
Komponentkommentarer	Merkepliktige komponenter er oppført i henhold til bestemmelsene i forskrift nr. 516. "Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensnig av kjemikalier (REACH)." Full tekst for H- og EUH-setninger finnes i pkt 16		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Vis dette sikkerhetsdatablad til ev. tilstedeværende lege.
Innånding	Søk frisk luft ved innhalering av spraytåke. Kontakt lege ved ubehag.
Hudkontakt	Tilsølte klær må fjernes straks. Skyll huden med mye vann. Kontakt lege ved tegn til sår eller vedvarende irritasjon.
Øyekontakt	Ta ut eventuelle kontaktlinser. Skyll straks grundig med mye vann, også under øyelokk. Skaff legehjelp øyeblikkelig / transport til sykehus. Fortsett skyllingen under transport til lege/sykehus.
Svelging	Gi 2-3 glass med vann eller melk om skadede er ved bevissthet. FREMKALL IKKE BREKNINGER. Umiddelbar transport til sykehus.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Informasjon til helseperson- ell	Behandle symptomatisk. Ved sprut i øyet er det viktig å sikre mest mulig effektiv øyeskylling evt ved inddrypping av lokalanestetikum.
-------------------------------------	---

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Særskilt førstehjelpsutstyr	Øyeskylleflaske
-----------------------------	-----------------

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slukkingsmidler Slukningsmiddel velges mht. omgivende brann.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer Produktet er ikke brennbart. Hydrogengass som utvikles ved kontakt med lettmetaller/ aluminium, kan under spesielle forhold, sammen med luftens oksygen danne eksplosive blandinger.

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr Bruk alkaliebestandig vernetøy.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell Bruk egnet verneutstyr. Se pkt. 8.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø Spyl ikke store mengder til overflatevann eller sanitær avløpssystem.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Metoder for opprydding og rengjøring Absorber i vermikulitt, tørr sand eller jord og fyll i beholdere. Kast som farlig avfall. Små mengder spyles bort med store mengder vann.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger Se seksjon 1 for nødtelefon.
Se seksjon 8 for opplysninger om personlig verneutstyr.
Se seksjon 13 for mer informasjon om avfallsbehandling.

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering Unngå håndtering som medfører fare for sprut i øynene eller søl på hud. Benytt alltid anbefalt verneutstyr ved behandling som medfører fare for direkte kontakt med produktet.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring Lagres tillukket og kjølig. Oppbevares i originalemballasjen.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Anbefalinger Til rengjøring innen næringsmiddelindustrien.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametere

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
Kaliumhydroksid	CAS-nr.: 1310-58-3	8 t. normverdi: 2 mg/m ³ Grenseverdier, bokstav Bokstavkoder: T	Norm år: 2003

8.2. Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen Øyespylingsmuligheter og nøddusj bør finnes på arbeidsplassen. Bruk angitt verneutstyr i situasjoner hvor det kan være fare for sprut/søl og direkte kontakt med produktet.

Øye- / ansiktsvern

Øyevern Bruk vernebriller eller ansiktsskjerm i brukssituasjoner hvor det kan være fare for sprut/søl i øynene.

Håndvern

Håndvern Bruk hansker av neopren,- nitril,- eller naturgummi om det er fare for søl på hendene.

Gjennomtrengningstid Kommentarer: Gjennomtrengningstiden er ikke kjent. De angitte hanskematerialene er foreslått etter en gjennomgang av enkeltstoffene i produktet og kjente hanskeguider.

Hudvern

Annet hudvern enn håndvern Bruk hensiktsmessige klær for beskyttelse mot mulig hudkontakt.

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern Ikke nødvendig, med mindre det dannes spraytåke. Ved dannelse av spraytåke benytt: Støvfiltermaske klasse P2 for faste partikler og spraytåke/aerosoler.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Væske.
Farge	Gul.
Lukt	Råstoff.
pH	Status: I handelsvare Verdi: 14 Status: I løsning Verdi: ~ 12,5 Kommentarer: I 4% løsning.
Relativ tetthet	Verdi: ~ 1,11 kg/dm ³
Løselighetsbeskrivelse	Fullstendig oppløselig i vann.

9.2. Andre opplysninger

Fysikalske farer

Metallkorrosjon	Aluminium korroderes med utvikling av hydrogen.
Blandbarhet	Løselig i vann.

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Det er ingen fare ved vanlig lagring og normal bruk.
-------------	--

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under normale lagringsforhold.
------------	---------------------------------------

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Ingen farlige reaksjoner ved lagring og bruk under normale forhold.
-------------------------------	---

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Ingen kjente.
-------------------------	---------------

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Lettmetaller (f.eks aluminium).
----------------------------	---------------------------------

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spalttingsprodukter	Korroderer lettmetaller (bl.a aluminium) under utvikling av hydrogengass som under spesielle forhold kan danne eksplosive blandinger med luft.
-----------------------------	--

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt giftighet	Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Oral Verdi:
-----------------	--

Komponent	Kaliumhydroksid
-----------	-----------------

Akutt giftighet	Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Oral Verdi: 333 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte
-----------------	--

Komponent	Dimetyl-alkylaminoksid
-----------	------------------------

Akutt giftighet	Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Oral Verdi: > 2000 mg/kg Forsøksdyreart: rotte
-----------------	---

Komponent	EDTA-Na4 (Etylendiamintetraeddiksyre-Na4), natriumsalt av EDTA
-----------	--

Akutt giftighet

Type toksisitet: Akutt
Testet effekt: LC50
Eksponeeringsvei: Innånding.
Verdi: 1000 - 5000 mg/m³
Kommentarer: Vurdering foretatt ut fra kjemisk sammenlignbare produkter.

Komponent

Natrium/kalium kumensulfonat

Akutt giftighet

Type toksisitet: Akutt
Testet effekt: LD50
Eksponeeringsvei: Oral
Verdi: > 2000 mg/kg
Forsøksdyreart: rotte
Test referanse: OECD TG 401
Kommentarer: Na-kumensulfonat

Type toksisitet: Akutt
Testet effekt: LD50
Eksponeeringsvei: Oral
Verdi: > 2000 mg/kg
Forsøksdyreart: rotte
Test referanse: OECD TG 401
Kommentarer: K-kumensulfonat

Type toksisitet: Akutt
Testet effekt: LC50
Eksponeeringsvei: Innånding.
Varighet: 232 min.
Verdi: > 5 mg/l
Forsøksdyreart: rotte
Kommentarer: K-kumensulfonat

Type toksisitet: Akutt
Testet effekt: LC50
Eksponeeringsvei: Innånding.
Varighet: 232 min.
Verdi: > 5 mg/l
Forsøksdyreart: rotte
Kommentarer: Na-kumensulfonat

Type toksisitet: Akutt
Testet effekt: LD50
Eksponeeringsvei: Dermal
Verdi: > 2000 mg/kg
Test referanse: litteraturverdi
Kommentarer: Na-kumensulfonat

Type toksisitet: Akutt
Testet effekt: LD50
Eksponeeringsvei: Dermal
Verdi: > 2000 mg/kg
Forsøksdyreart: kanin
Test referanse: OECD TG 402
Kommentarer: K-kumensulfonat

Øvrige helsefareopplysninger

Generelt	Produktet er alkalisk og virker etsende.
Innånding	Innånding av spraytåke vil gi irritasjoner i luftveier/lunger. Produktet inneholder ingen lettflyktige stoffer. Det er derfor ingen fare for innhalering av skadelige gasser.
Hudkontakt	Sterkt etsende.
Øyekontakt	Sprut av produkt eller oppløsninger i øyet kan føre til alvorlige øyeskader; i verste fall kan det medføre nedsatt synsevne eller tap av synet.
Svelging	Sterkt etsende på slimhinnene i munn, svelg og i mave-tarmsystemet. Kan gi alvorlig indre skade.
Allergi	Inneholder ikke stoffer kjent for å være allergifremkallende (allergener).
Kroniske effekter	Ingen kroniske effekter er kjent eller mistenkt ved forskriftsmessig bruk.
Arvestoffskader	Inneholder ikke stoffer kjent for å skade arvematerialet (mutagener).
Kreftfremkallende egenskaper, annen informasjon	Inneholder ikke stoffer kjent for å være kreftfremkallende (karsinogener).
Fosterskadelige egenskaper	Inneholder ingen stoffer kjent for å medføre fosterskade.
Reproduksjonsskader	Inneholder ikke kjente hormonhermere eller andre stoffer kjent for å gi reproduksjonsskader.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Komponent	Kaliumhydroksid
Akutt akvatisk fisk	Verdi: 80-85 mg/liter Testvarighet: 96 timer Metode: LC50
Komponent	Dimetyl-alkylaminoksid
Akutt akvatisk fisk	Verdi: 2,44 mg/l Testvarighet: 96 timer Art: Brachydanio rerio Metode: LC50
Komponent	EDTA-Na4 (Etylendiamintetraeddiksyre-Na4), natriumsalt av EDTA
Akutt akvatisk fisk	Verdi: > 100 mg/l Testvarighet: 96 timer Art: Lepomis macrochirus Metode: LC50
Komponent	Dimetyl-alkylaminoksid
Akutt akvatisk alge	Verdi: 0,1 - 1 mg/l Testvarighet: 72 timer Metode: EC50
Komponent	EDTA-Na4 (Etylendiamintetraeddiksyre-Na4), natriumsalt av EDTA
Akutt akvatisk alge	Verdi: > 100 mg/l Testvarighet: 72 timer Art: Scenedesmus subspicatus

	Metode: EC50
Komponent	Kaliumhydroksid
Akutt akvatisk Daphnia	Verdi: 40-240 mg/liter Testvarighet: 48 timer Metode: EC50
Komponent	Dimetyl-alkylaminoksid
Akutt akvatisk Daphnia	Verdi: 2,63 mg/l Testvarighet: 48 timer Metode: EC50
Komponent	EDTA-Na4 (Etylendiamintetraeddiksyre-Na4), natriumsalt av EDTA
Akutt akvatisk Daphnia	Verdi: > 100 mg/l Testvarighet: 48 timer Art: Daphnia magna Metode: EC50
Økotoksisitet	Produktet inneholder stoffer klassifisert som meget giftig for vannlevende organismer. Punktutslipp av større mengder vil kunne gi midlertidig skade på planter og vannlevende organismer. Bruksmåten og pakningen gjør det usannsynlig med alvorlige utslipp.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Komponent	Dimetyl-alkylaminoksid
Biologisk nedbrytbarhet	Verdi: > 60% BOD Metode: Closed Bottle Test (OECD 301D). Kommentarer: Biologisk lett nedbrytbart Testperiode: 28 dager
Persistens og nedbrytbarhet, kommentarer	Tensidene er lett bionedbrytbare i.h.t. formålstjenelig OECD forsøk.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial Ingen av råstoffene i produktet er sannsynlig bioakkumulerbare.

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet Oppløses i vann.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

PBT vurderingsresultat Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.

12.6. Andre skadevirkninger

Miljøopplysninger, konklusjon Økologiske skader er verken kjent eller forventet under normal bruk.

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Behandles etter Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften).
Annen informasjon	EAL: 07 06 01 AVFALL FRA PBDB AV FETTSTOFFER, SÅPE, RENGJØRINGSMIDLER, DESINFEKSJONSMIDLER OG KOSMETIKK; vandige vaskevæsker og morluter. Avfallstoffnr: 7132 Alkalisk uorganisk avfall.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer

ADR / RID / ADN	1814
IMDG	1814
ICAO / IATA	1814

14.2. FN-forsendelsesnavn

Varenavn, Engelsk ADR/ RID/ADN	POTASSIUM HYDROXIDE SOLUTION
ADR / RID / ADN	KALIUMHYDROKSIDLØSNING
IMDG	POTASSIUM HYDROXIDE SOLUTION
ICAO / IATA	POTASSIUM HYDROXIDE SOLUTION

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR / RID / ADN	8
IMDG	8
ICAO / IATA	8

14.4. Emballasjegruppe

ADR / RID / ADN	II
IMDG	II
ICAO / IATA	II

14.5. Miljøfarer

Kommentarer	Produktet er ikke klassifisert som miljøskadelig stoff ihht ADR/RID.
-------------	--

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Påkrevd skipstype	Ikke relevant.
Forurensningskategori	Ikke relevant.

ADR / RID - Annen informasjon

Farenr.	80
---------	----

IMDG / ICAO / IATA - Annen informasjon

EmS

F-A, S-B

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK**15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen**

Vaskemidler	INGREDIENSER i.h.t. 648/2004/EU (Vaskemiddelforordningen): Amfotært overflateaktivt stoff: Anionisk overflateaktivt stoff: Såpe: EDTA: Fosfonat: <5%
Lover og forskrifter	Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH). Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP). Forskrift om tiltaks- og grenseverdier (Arbeids- og sosialdepartementet). Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter. Vedlegg VI: Vaskemiddelforordningen. Transportmerkingen er utført i henhold til bestemmelsene i ADR/RID/IMDG.
Deklarasjonsnr.	170600

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Ja
Kjemikaliesikkerhetsvurdering	Tiltak/anbefalinger gitt under de ulike avsnittene er basert på vurderinger og implementeringer av informasjon i mottatte eksponeringsscenarioer (ES).

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Leverandørens anmerkninger	Opplysningene i dette Sikkerhetsdatabladet er i henhold til vår informasjon, og så vidt vi vet, korrekte på den angitte dato for siste revisjon. De gitte opplysningene er ment å være retningsgivende for sikker håndtering, anvending, bearbeiding, lagring, transport, avhending og utslipp; de må ikke ansees å være en garanti eller kvalitetsspesifikasjon. Informasjon fra produsent. Tilmeldt Giftnormasjonen, tlf.: 22 59 13 00. (Døgnåpent).
Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H290 Kan være etsende for metaller. H302 Farlig ved svelging. H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne. H315 Irriterer huden. H318 Gir alvorlig øyeskade. H319 Gir alvorlig øyeirritasjon. H332 Farlig ved innånding. H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering H400 Meget giftig for liv i vann.
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Met. Corr. 1; H290 Skin Corr. 1A; H314 Eye Dam. 1; H318
Ytterligere informasjon	Se brukerinformatjon.

Opplysninger som er nye,
slettet eller revidert

Oppdatert i henhold til interne prosedyrer.

Kvalitetssikring av infor-
masjonen

Kvalitetssikret av MH.

Versjon

8